

RAADSINFORMATIEBRIEF

VAN HET COLLEGE VAN B&W

VOOR de gemeenteraad

CC college van B&W

DATUM 15 juli 2020

ONDERWERP Klimaatadaptatie Krimpenerwaard

Beste meneer, mevrouw,

Met deze raadsinformatiebrief wil het college uw raad informeren over het proces en de aanpak van klimaatadaptatie.

Aanleiding

Het klimaat verandert als gevolg van de opwarming van de aarde. Heel Nederland krijgt te maken met heftigere regenbuien, langere droge periodes, meer en heterere zomerse dagen en nachten. Om schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die klimaatverandering biedt te benutten is klimaatadaptatie onontbeerlijk. Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan.

In het coalitieakkoord 2019-2022 "Met ambitie samen verder!", als ook in het collegeprogramma 2019-2022 is de ambitie uitgesproken dat de Krimpenerwaard klimaatbestendig moet worden. Het bestuur wil een bijdrage leveren aan de mondiale klimaatopgave en de uitdagingen van een veranderend klimaat. Deze ambities maken onderdeel uit van een groter geheel.

Ontwikkelingen op nationaal niveau

- In 2016 is de Nationale klimaatadaptatie-strategie (NAS) opgesteld. De NAS beschrijft de belangrijkste klimaatrisico's voor Nederland en zet de koers uit.
- In september 2017 is het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) van kracht geworden. Het doel van het DPRA is om klimaatrobuust handelen verankerd te hebben in beleid en handelen in 2020 en een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Nederland in 2050.
- Op 20 november 2018 is het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie door Rijk, gemeenten, waterschappen en provincies ondertekend om hiermee het belang te onderstrepen en om de partijen extra middelen en ondersteuning te kunnen bieden.

Hoe verhoudt het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie zich tot de NAS?

In de Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS) van eind 2016 wordt een volledig overzicht gegeven van het Nederlandse beleid ten aanzien van klimaatadaptatie, dus inclusief hetgeen al sinds 2010 in het Deltaprogramma gebeurt op het gebied van waterveiligheid, zoetwaterbeschikbaarheid en ruimtelijke adaptatie.

Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is vooral gericht op de versnelling en intensivering van de aanpak van een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting. Het Deltaprogramma kijkt daarbij naar de (ruimtelijke) maatregelen om de gevolgen van wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen te beperken.

In het Uitvoeringsprogramma van de NAS komen thema's aan bod die in het Deltaprogramma nog niet worden opgepakt (denk bijvoorbeeld aan het voorkomen van ziektes en effecten op arbeidsproductiviteit). Dat maakt het plaatje compleet over de volle breedte van klimaatadaptatie. Het Deltaprogramma en het Uitvoeringsprogramma van de NAS zijn complementair aan elkaar.

Gemeentelijke opgave

Vanuit het DPRA zijn een drietal ambities geformuleerd.

1. **'kwetsbaarheden in beeld brengen'** door middel van stresstesten, uiterlijk eind 2019;
2. alle overheden voeren vóór eind 2020 **risicodialogen** uit met haar gebiedspartners;
3. **opstellen van een uitvoeringsagenda**, aanvankelijk uiterlijk in 2020, nu later vanwege COVID-19 problematiek.

Proces, aanpak en stand van zaken

Presentatie en risicodialoog met de raad

Wij willen de raad actief betrekken bij het formuleren en uitwerken van het klimaatbeleid. Zodra de maatregelen rond COVID-19 dit toelaten willen wij in het eerste kwartaal 2021 een presentatie voor de raad organiseren met daaraan gekoppeld een risicodialoog. Daarmee willen wij u inzicht geven in de knelpunten die tijdens de stresstesten zijn geconstateerd en willen wij u bevragen over het gewenste niveau van klimaatrobuustheid van de gemeente, welke risico's zijn wel en welke zijn niet meer acceptabel.

Daarna kunnen we de volgende stappen maken om in de loop van 2021 te komen tot een klimaatadaptatie-strategie en uitvoeringsagenda. Deze input gebruiken we dan voor het maken van een startnotitie met procesvoorstel. Belangrijk aandachtspunt is ook om bewoners en bedrijven hierbij te betrekken.

Stresstesten 2019 (in beeld brengen kwetsbaarheden)

Samen met onze gebiedspartners, zoals waterschappen, woningcorporaties en natuur- en landbouworganisaties zijn de klimaatstresstesten voor het stedelijk en landelijk gebied door middel van werkateliers uitgevoerd. Deze werkateliers hebben respectievelijk op 8 oktober 2019 en 3 december 2019 plaatsgevonden.

We hebben als gemeente heel gericht gekozen om de werkateliers in een breed verband op te pakken door zoveel mogelijk betrokken gebiedspartners uit te nodigen en zo de samenwerking te zoeken. Deze ateliers zijn goed bezocht en werden zeer gewaardeerd.

Aanvullend hierop hebben nog diverse verdiepende gesprekken plaatsgevonden en zijn gesprekken gevoerd met partijen die niet bij de werkateliers aanwezig konden zijn. Met deze testen zijn de gevolgen van klimaatverandering voor de Krimpenerwaard inzichtelijk gemaakt en is informatie verzameld over locaties die gevoelig zijn voor wateroverlast, overstromingen, droogte en hitte. Daarbij is ook gekeken naar de veiligheid en kwetsbaarheid van het gebied. Conform het Deltaplan worden de stresstesten ongeveer elke 6 jaar geactualiseerd.

Risicodialogen 2020

Nog zonder waardeoordeel volgt uit de stresstesten het ruimtelijk inzicht in de kwetsbaarheden ten aanzien van klimaatverandering. Of de kans op het ontstaan van een knelpunt vanuit de vier klimaatthema's, in combinatie met de gevolgen, ofwel het risico van of voor kwetsbare locaties al dan niet onacceptabel is wordt pas duidelijk tijdens de nog te organiseren risicodialogen. Dit zijn gesprekken met onze gebiedspartners, waarin wordt bepaald of de potentiële kwetsbaarheden die uit de gehouden stresstesten volgen een te groot risico vormen en of er maatregelen nodig zijn om de risico's te beheersen. Op basis van de uitkomsten wordt een klimaatadaptatiestrategie bepaald. Deze strategie levert de input voor de op te stellen uitvoeringsagenda, vorming van beleid en het nemen van noodzakelijke maatregelen voor komende ruimtelijke (her)inrichtingen en planontwikkelingen.

De brede risicodialoog met onze gebiedspartners stond gepland op 19 maart 2020. Vanwege de COVID-19 problematiek is echter besloten om deze uit te stellen. Momenteel wordt nagedacht over het organiseren van digitale risicodialogen met een kleiner aantal partijen. Per kwetsbaarheid of risico kan dan gerichte input wordt verkregen over hoe zwaarwegend deze is en welke ingrijpmaatstaf moet worden gehanteerd. Hiermee wordt tevens een verdiepingsslag met meerdere gebiedspartners gemaakt om zo een beter beeld te krijgen van eventuele knelpunten en de vraagstukken die er zijn.

Resultaten klimaatstresstesten en risicodialogen

De resultaten van onze bevindingen uit de klimaatstresstesten en verdiepende gesprekken zijn in de bijgevoegde rapportage verwerkt. Verder wordt in de rapportage doorverwezen naar de *story-map* waarin op interactieve wijze de beschikbare gegevens en achtergrondinformatie is opgenomen en kan worden geraadpleegd.

Op basis van de risicodialogen zal per knelpunt een paspoort worden opgesteld. Daarin wordt een omschrijving van het knelpunt opgenomen, wie de initiatiefnemer is voor het nemen van maatregelen, en welke betrokken partijen er zijn. Waar mogelijk wordt de planning voor het nemen van maatregelen ingevuld. Het is de bedoeling om dit paspoort jaarlijks te actualiseren en te monitoren. Op een later moment in dit traject zullen ook de financiële consequenties hieraan worden toegevoegd.

Voor het klimaatadaptief inrichten van onze gemeente zijn structurele financiële middelen nodig om eventuele meerkosten bij adaptatiemaatregelen bij reguliere projecten in de openbare ruimte te bekostigen. Uiteraard zal waar mogelijk met ontwikkelingen worden meegekoppeld en zal zoveel mogelijk 'werk met werk' worden gemaakt. Het streven is om klimaatadaptatie te integreren in gemeentelijke beleid. Bij de kadernota voor 2022 moet worden meegenomen of en hoeveel budget structureel gereserveerd wordt voor klimaatadaptatie.

Hoe verder?

Het houden van de stresstesten en het in beeld brengen van de resultaten hiervan is een eerste stap die uiteindelijk moet leiden tot een klimaatbestendige en waterrobuuste Krimpenerwaard in 2050. Aansluitend wordt ook de volgende stap gezet, het nader analyseren van de knelpunten om zo een beter beeld te krijgen. In het Deltaplan is aangegeven dat alle gemeenten, waterschappen, provincies in 2020 een klimaatstrategie en een uitvoeringsagenda moeten opstellen. Vanwege de COVID-19 problematiek schuift dit door naar 2021. Aan de hand van deze opgedane kennis en gegevens zal vervolgens de gemeentelijke ambitie worden bepaald door een klimaatadaptatiestrategie met concrete doelen en opgaven op te stellen. Hierna kan antwoord geven worden op wat we als gemeente willen, zodat dit in beleid kan worden omgezet. Dit om onze ambities te borgen en tot een uitvoeringsagenda te komen.

Klimaatadaptieve initiatieven

We zitten niet stil en wachten niet met het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen in de openbare ruimte. Onlangs bent u geïnformeerd over initiatieven in het kader van biodiversiteit. Hieronder vindt u een opsomming over andere projecten in de buitenruimte die aansluiten bij de ambities voor klimaat en duurzaamheid. Aanvullende informatie hierover kunt u vinden in de bijlage.

- Aansluiten bij Stichting Steenbreek
- Pilot Johannes Vermeerstraat e.o. (impulsregeling)
- Klimaatadaptieve maatregelen Krimpenerwaard
- Convenant Klimaatadaptief Bouwen
- Tegengaan bodemdaling buitengebied
- Klimataakkoord Landbouw & Landgebruik, Veenweiden
- Impulsgelden en bodemdaling remmende maatregelen

Bijlagen RIB:

- Rapport Klimaatadaptatie in de Krimpenerwaard met verwijzing naar interactieve *story-map*;
- Overzicht klimaatadaptieve initiatieven Krimpenerwaard.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,
de secretaris (wnd.),

de burgemeester,

J. Hennip

mr. R.S. Cazemier

